

Obsah / Content

Články / Articles

Osobní a přivlastňovací zájmena v češtině pro cizince: komplexnost a simplifikace v zrcadle současného úzu

Personal and possessive pronouns in Czech for foreigners: complexity and simplification in the mirror of current language use /3

Andrea Hudoušková

Jak zkoumat překladovou češtinu. Výzkum simplifikace na korpusu Jerome

How to analyze translational Czech. The Jerome Corpus and the study of simplification /16

Lucie Chlumská, Olga Richterová

K výslovnostnímu úzu výrazu *management* (nejen na základě dokladů z korpusu DIALOG)

On the pronunciation usage of the word *management* (based not only on the examples from the DIALOG Corpus) /30

Lucie Jílková

Kvalitativní a nekvalitativní význam substantiv s příponou *-ost*

Qualitative and non-qualitative meaning of nouns with the suffix *-ost* /41

Magda Ševčíková

Syntaktická adverbializace typu *jaktěživo neměl názor* (zrušení shody se subjektem v rodě a čísle)

Syntactic adverbialisation of the type *jaktěživo neměl názor* (disturbance of the agreement with the subject in gender and number) /56

Josef Štěpán

Nad literární češtinou Jakuba Arbesa

On the literary Czech of Jakub Arbes /66

František Štícha

Recenze / Reviews

Barbora Štindlová: Žákovský korpus češtiny a evaluace jeho chybové anotace

Štindlová, Barbora: Žákovský korpus češtiny a evaluace jeho chybové anotace. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013, 223 s. /81

Pavλίna Vališová

Zprávy / News

Co je v ČNK nového V

(Zprávy z Českého národního korpusu) /86

Václav Cvrček

Pokyny pro autory /88

Instructions for authors /90

Objednávka /92

Order form /93

Osobní a přivlastňovací zájmena v češtině pro cizince: komplexnost a simplifikace v zrcadle současného úzu

Andrea Hudousková

Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty UK, Praha

andrea.hudouskova@ff.cuni.cz

Personal and possessive pronouns in Czech for foreigners: complexity and simplification in the mirror of current language use

ABSTRACT: The present paper focuses on variant forms of personal pronouns *on/ono* (*he/it*) and possessive pronouns *můj/tvůj/svůj* (*my/your/oneself's*) from the perspective of teaching Czech as a foreign language.

The paradigm of these pronouns is characterized by the coexistence of variant forms, which the foreign students have to face at the very beginning of learning Czech. Hence, the textbooks of Czech attempt to reduce the number of variants in order to simplify the complexity of paradigms.

On the basis of the data from the synchronic written corpus of Czech SYN2010, the paper aims to find out the frequency and distribution of variant forms in current Czech and to make conclusions with respect to the presentation of pronominal paradigms in Czech for foreigners, which should meet the requirement of adequacy and simplicity and favour frequent and progressive forms.

KEY WORDS: corpus SYN2010, Czech for foreigners, personal pronouns *on/ono*, possessive pronouns *můj/tvůj/svůj*

KLÍČOVÁ SLOVA: korpus SYN2010, čeština pro cizince, osobní zájmena *on/ono*, přivlastňovací zájmena *můj/tvůj/svůj*

Jak zkoumat překladovou češtinu

Výzkum simplifikace na korpusu Jerome

Lucie Chlumská, Olga Richterová

Ústav Českého národního korpusu, FF UK Praha

lucie.chlumska@ff.cuni.cz, olga.richterova@ff.cuni.cz

How to analyze translational Czech – The Jerome Corpus and the study of simplification

ABSTRACT: This paper discusses the possibilities of the research of translated Czech as well as so-called translation universals in Czech. It introduces a monolingual comparable corpus Jerome specifically designed at the Institute of the Czech National Corpus to meet the requirements of translation studies researchers. The case study of simplification presents the results of examining this translation universal in translated Czech and shows the advantages as well as disadvantages of the quantitative approach.

KEY WORDS: Czech, language of translation, translation universals, simplification, comparable corpus

KLÍČOVÁ SLOVA: čeština, překladový jazyk, překladové univerzálie, simplifikace, srovnatelný korpus

K výslovnostnímu úzu výrazu *management* (nejen na základě dokladů z korpusu DIALOG)

Lucie Jílková

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Praha

jilkova@ujc.cas.cz

On the pronunciation usage of the word *management* (based not only on the examples from the DIALOG Corpus)

ABSTRACT: This paper addresses the question of the pronunciation of the word *management* in Czech. Following an overview of the available resources on this pronunciation (e.g. dictionaries or prescriptive pronunciation guides), the paper presents the results of research conducted using 52 examples of the pronunciation of this expression (from the DIALOG Corpus, Czech Radio internet server, YouTube, and others). The analysis shows that speakers are more inclined toward the variant [mɛnɛdʒmɛnt]. The variant [mɛnɛzɪmɛnt], which is simplified in comparison with the first variant, was the second most common. These results contrast with the recommendations commonly provided to users by norm authorities, e.g. authors of dictionaries, in which the variant [mɛnɪdʒmɛnt] (which appeared only rarely in the data) is recommended.

KEY WORDS: pronunciation, pronunciation usage, pronunciation of the word *management*, the DIALOG Corpus

KLÍČOVÁ SLOVA: výslovnost, výslovnostní úzus, výslovnost výrazu *management*, korpus DIALOG

Kvalitativní a nekvalitativní význam substantiv s příponou *-ost*

Magda Ševčíková

Ústav formální a aplikované lingvistiky, MFF UK Praha

sevcikova@ufal.mff.cuni.cz

Qualitative and non-qualitative meaning of nouns with the suffix *-ost*

ABSTRACT: The present study deals with Czech deadjectival derivatives with the suffix *-ost*. In Czech linguistics, the suffix is described as a monofunctional suffix that derives names of qualities (e.g. *sladkost* 'sweetness'; qualitative meaning). However, as the corpus data demonstrate that the suffix is commonly used for deriving names of bearers of quality (*sladkost* 'sweet thing'; non-qualitative meaning) in contemporary Czech as well, we propose to consider both the names of qualities and the names of their bearers as direct deadjectival derivatives with the suffix *-ost*. The proposal is supported by an analysis of large data from the SYN2010 corpus. The material documents that, first of all, there is a relation between the frequency of a noun with the suffix *-ost* and its usage in the non-qualitative meaning and, secondly, that the existence of plural forms can be interpreted as a signal that the particular noun (except for the most frequent nouns) has a non-qualitative meaning.

KEY WORDS: deadjectival derivation, names of qualities, bearer of quality, qualitative meaning, non-qualitative meaning, plural forms

KLÍČOVÁ SLOVA: deadjektivní derivace, názvy vlastností, nositel vlastnosti, kvalitativní význam, nekvalitativní význam, plurálové formy

Syntaktická adverbializace typu *jaktěživo neměl názor* (zrušení shody se subjektem v rodě a čísle)

Josef Štěpán

Peroutkova 1760/19, 150 00 Praha 5

stepan.josef@centrum.cz

Syntactic adverbialisation of the type *jaktěživo neměl názor* (disturbance of the agreement with the subject in gender and number)

ABSTRACT: On the basis of the material of the corpus SYN, the article deals, at first, with the description of morphologically frozen expressions *jakživ*, *jaktěživ* with an adverbial meaning 'never' in negative clauses, while these expressions are, due to their ending, in syntactic agreement in gender and number with the grammatical subject. Also this agreement in positive clauses, where the frozen expressions mean 'ever (in one's life)', is briefly mentioned. However, the principal aim of the article is to show that the syntactic adverbialisation of these expressions in negative clauses causes the disturbance of this agreement, cf. *jaktěživo neměl názor* 'never in his life had he an opinion', while there are two possible results of this adverbialisation: the forms of neuter *jaktěživo*, *jakživ* are more common in Bohemia, while the forms of masculine *jaktěživ*, *jakživ* are used rather in Moravia. The author interprets the frequency of both concordant and non-concordant (frozen) expressions, ordered according to their descending frequency in SYN.

KEY WORDS: agreement and disagreement with the subject in gender and number, adverbialisation, frequency, noun, pronoun, adverbial (frozen) expression, negative clause, corpus

KLÍČOVÁ SLOVA: shoda a neshoda se subjektem v rodě a čísle, adverbializace, frekvence, substantivum, zájmeno, adverbiální (ustrnulý) výraz, záporná věta, korpus

Nad literární češtinou Jakuba Arbesa

Ke stému výročí úmrtí Jakuba Arbesa: 12. 6. 1840 – 8. 4. 1914

František Štícha

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Praha

sticha@ujc.cas.cz

On the literary Czech of Jakub Arbes

ABSTRACT: Jakub Arbes was a well-known Czech writer who died in 1914 and is known as the creator of a specific sort of short novel, called the *romaneto*. His work, however, is written in a language which is not completely understandable to the contemporary reader. Between the last decade of the 19th century and the first two decades of the 20th century the Czech literary language changed rapidly and significantly in its morphology (e.g. the forms of noun cases), syntax (e.g. the structure of the passive), the lexicon (the meanings of many words and the styles ascribed to them), as well as word order rules. Supposedly, the classical literary Czech language changed much more substantially than did English, French or German during this period of time. But the reception of the classic Czech literature in the public and among literary historians has not followed this evolution of language as far as the classical Czech literary canon is concerned. Contrary to evident facts, most of the public and the literary historians have resisted the need to translate this outdated system of Czech into the new system of our time. The inevitable result will be the relegation of this literature to the status of museum piece. This article is a first step on the path to a new reception of this outdated Czech literary language.

KEY WORDS: Jakub Arbes, classical literary Czech language, language evolution, morphology, lexicon, word order

KLÍČOVÁ SLOVA: Jakub Arbes, jazyk klasické české literatury, jazykový vývoj, morfologie, lexikum, slovosled

Barbora Štindlová: *Žákovský korpus češtiny a evaluace jeho chybové anotace*

Štindlová, Barbora: *Žákovský korpus češtiny a evaluace jeho chybové anotace*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013, 223 s.

Pavlna Vališová

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno

pauline@mail.muni.cz

Žákovské korpusy (Learner corpora) mají nezastupitelnou roli jako zdroje empirických dat v současném výzkumu osvojování jazyka. Dizertační práce Barbory Štindlové je po publikaci *Čeština – cílový jazyk a korpusy* (Šebesta – Škodová, 2012) již druhou monografií týkající se žákovských korpusů a osvojování češtiny jako cizího jazyka. Autorka se zde soustředí především na chybovou anotaci českého žákovského korpusu. V úvodu práce si vytkla hned několik cílů: 1. Metodologie korpusu, 2. Sběr dat, 3. Převod do elektronické podoby, 4. Anotace a 5. Software, přičemž posledním dvěma bodům se věnuje nejvíce. Protože toto téma je v českém prostředí nové a zatím nedostatečně probádané, je tato práce ve velké míře popisná, a to za účelem uvedení do problematiky.

Autorka práci rozdělila na devět částí. V první prezentuje disciplínu osvojování druhého jazyka, její metody (hlavně kontrastivní a chybovou analýzu, které souvisí s žákovskými korpusy) a definuje typy chyb v produkci nerodilých mluvčích. Ve druhé, třetí a čtvrté části představuje žákovský korpus, jeho typy, zásady výstavby a také účel tohoto korpusu. Kapitola pátá až sedmá se věnuje současným žákovským korpusům a jejich anotaci. Přináší přehled existujících žákovských korpusů a šest vybraných analyzuje podrobněji. Poslední dvě části se týkají českého korpusu CzeSL, jeho tvorby a navržené anotace. V rámci úvodu přináší terminologický slovníček základních pojmů a na konci práce rozsáhlý soubor příloh (43 stran). Přílohy obsahují dotazníky pro sběr korpusových dat, pravidla transkripce, seznam chyb pro anotaci, překladový slovník termínů a seznam publikací zaměřených na světové i české žákovské korpusy.

Na začátku práce osvětluje Barbora Štindlová svá teoretická východiska. Z teorií osvojování druhého jazyka (Second language acquisition – SLA) zmiňuje behaviorismus, jenž zdůrazňuje roli prostředí a inputu a na jehož základě

vznikla kontrastivní analýza. Naopak kognitivně-komputační přístup, který velkou mírou ovlivnil Chomského nativismus, vychází z toho, že žákovský jazyk je systematický a má svá pravidla. V posledních letech se tedy výzkum osvojování zaměřují spíše na komparaci žákovského a cílového jazyka. Od těchto teorií se autorka odráží při definici chyby jako takové. Behavioristické pojetí chyby jako jevu nežádoucího je vystředáno konceptem mezijazyka (interlanguage), kde je chyba naopak projevem toho, že se žákův jazyk vyvíjí. V kontextu korpusového bádání lze využít primárně dvě hlavní metody, jimiž jsou kontrastivní analýza a chybová analýza. Kontrastivní analýzou je myšleno srovnání mezijazyka s mateřským a cílovým jazykem, zatímco chybová analýza srovnává chyby v žákovských mezijazykových s formami v cílovém jazyce (tzv. nadužívání a podužívání). Na chybu je tedy nahlíženo jako na přirozenou součást procesu učení. Autorka dále poukazuje na problematiku definice chyby a její typologie i na limity chybové analýzy, jako např. faktu, že žákovské korpusy zachycují pouze chyby v produkci a neobsahují všechny chyby studenta (strategie vyhýbání).

V dalších kapitolách se autorka věnuje definici žákovského korpusu a jeho výstavbě. Žákovské korpusy obsahují texty produkované studenty cizího jazyka, a poskytují tak rozsáhlou materiálovou základnu pro výzkum osvojování jazyka. Lze je využít pro komparaci s cílovým jazykem a při tzv. chybové anotaci je možné provést analýzu chyb. Při výstavbě korpusu je nutné stanovit si kritéria jazyková (korpus mluvený a psaný, témata sbíraných textů apod.), dále kritéria týkající se sběru materiálu (způsob elicitace) a také sociolingvistické údaje o žákovi. Světové žákovské korpusy se značně liší svými cíli, např. výzkum mezijazyka, pedagogická aplikace nebo diagnostika chyb.

Za přínosnou považujeme kapitolu zabývající se současnými světovými žákovskými korpusy, neboť podává ucelený přehled jinde nedostupný. Autorka vybrala 57 žákovských korpusů podle předem stanovených kritérií (korpus je hotový; cílem je shromáždit jazyk nerodilých mluvčích; je veřejně přístupný a není subkorpusem většího projektu). Z přehledu vyplývá, že převážná většina žákovských korpusů se zaměřuje na psanou produkci studentů (74%), na angličtinu jako cílový jazyk (65%) a také na pokročilé studenty (56%). Korpusy jiných jazyků se zpravidla orientují na všechny úrovně, a to z důvodu nedostatečného počtu textů na pokročilé úrovni. Český žákovský korpus CzeSL, který vznikl v letech 2009–2012, je první svého druhu nejen pro češtinu, ale drží si své prvenství i mezi slovanskými jazyky (pokud nepočítáme malý slovinský pilotní korpus a brněnský chybový korpus). Anotovaných či částečně anotovaných je však pouhých 45% žákovských korpusů. Vzhledem k rozsahu jsou mezi korpusy značné rozdíly: většina korpusů patří ke středním (100 tisíc až 1 mil.), pouze čtyři korpusy mají více než 4 miliony slov. Český žákovský korpus s 2,3 miliony slov tedy patří spíše k těm rozsáhlejší.

Mezi základní anotační schémata patří dva typy. Lineární model, jenž je považován za většinový, realizuje značkování pouze na jedné rovině. V tomto

modelu je však obtížné klasifikovat chyby, které nejsou jednoznačné a zasahují do různých oblastí, např. chybné použití slovesa nebo předložky:

- a) Nemůžu si **zapamatovat** na mnoho slov
- b) Nemůžu si zapamatovat **na** mnoho slov.

Tzv. víceúrovňová anotace, která byla použita pouze pro německý korpus FALCO (a následně i pro český žákovský korpus CzeSL), umožňuje různé interpretace chyb a odlišné rekonstrukce anotovaného textu. Též dovoluje zaznamenávat chyby ve slovosledu. V rámci chybové analýzy nacházíme dva základní přístupy ke značkování chyb: rekonstrukce (chyba je nahrazena správnou formou) a chybová klasifikace, kam patří i CzeSL (chyby jsou klasifikovány podle předem dané typologie).

V sedmé kapitole Barbora Štindlová analyzuje detailněji šest žákovských korpusů. Za zmínku jistě stojí mezinárodní korpus ICLE (International Corpus of Learner English, 3,7 mil. slov) zaměřený na angličtinu jako cílový jazyk. Zahrnuje texty pokročilých studentů s 18 mateřskými jazyky, je to vyvážený korpus a umožňuje srovnávat různé mezijazyky. Korpus CLC (Cambridge Learner Corpus, 35 mil. slov) patří mezi největší žákovské korpusy, není však veřejně přístupný. Obsahuje texty studentů se 130 mateřskými jazyky, které pocházejí z mezinárodních zkoušek. Německý korpus FALCO (Ein fehlerannotiertes Lehrerkorpus des Deutschcen als Fremdsprache, 264 tisíc slov) zahrnuje texty pokročilých studentů s 5 mateřskými jazyky a má víceúrovňovou anotaci. Kromě českého korpusu je jediným žákovským korpusem pro slovanský jazyk slovinšský PiKUST (Pokusni korpus usvajanja slovenščine kot tujega jezika, 35 tisíc slov). Jedná se však o malý korpus určený pro testování anotace. Autorka bohužel nezmínila Chybový korpus, který byl vyvíjen na Fakultě informatiky v Brně v roce 2003 (v té době měl 410 tisíc slov). Nejedná se přímo o žákovský korpus, neboť zahrnuje texty rodilých mluvčích, ale také obsahuje chybovou anotaci (chyby pravopisné, gramatické aj.) (Pala a kol., 2003).

Rozsáhlá kapitola 8 pojednává o korpuse češtiny jako druhého jazyka a jeho anotačním schématu včetně chybové typologie. Korpus CzeSL byl budován jako jeden z akvizičních korpusů projektu AKCES (Akviziční korpusy češtiny, viz: <http://akces.ff.cuni.cz/>), kam patří též korpusy: SCHOLA 2010 a EDUCO (nahrávky vyučovacích hodin na základních školách), SKRIPT (psané texty českých žáků), ROMi (korpus textů romských žáků) a plánovaný IUVENT (mluvený korpus jazyka mládeže). Korpus CzeSL má v současnosti více než 2 mil. slov a je přístupný v prozatím neoznačované podobě (CzeSL-plain, viz: <http://ucnk.ff.cuni.cz/czesl-plain.php>). Metadata každého respondenta zahrnují informaci o úrovni podle SERRJ (zde A1–C2, neboť korpus zahrnuje texty žáků všech úrovní), způsobu výuky i výukovém materiálu. Všechny texty byly sbírány v rukopisné podobě a pro následný přepis byla nutná podrobná pravidla, která byla částečně převzata z KSK (Korpuse soukromé korespondence). V přepisu byly zachovány všechny chyby, včetně pravopisu a diakritiky a zásahů autora

do textu (např. škrtnání, přesun slov). Autorka poukazuje na problémy anotátorů při transkripci a přikládá podrobný přepisovací manuál i s ukázkami přepsaného textu. CzeSL je značkován pomocí třírovinného modelu: rovina 0 (R0) představuje transkribovaný text, na rovině 1 (R1) jsou opraveny pouze izolované prvky (pravopisné a morfologické chyby) a výsledkem roviny 2 (R2) je gramaticky správná věta – opravují se tedy syntaktické vztahy, lexikální chyby apod. Typologie chyb pro anotaci CzeSLu nevychází ze slovnědruhové kategorizace, ale zaměřuje se na hierarchii jednotlivých rovin anotačního schématu. Na rovině 1 se tedy emendují převážně chyby v základu nebo nesprávná flexe, na rovině 2 shoda, závislost, stylové příznaky aj. Navržená taxonomie umožňuje sadu značek průběžně rozšiřovat. Kromě manuální anotace lze při dodání lemmatizace a morfologického taggování také chyby zpřesňovat automatickou anotací, např. u chyb typu **incor** (nesprávná flexe či slovní základ) lze doplnit informaci o typu problému, např. délce vokálu, znělosti apod.

V poslední kapitole Štindlová hodnotí navrženou anotaci. Zabývá se především anotátorskou shodou. Vzhledem k tomu, že manuální značkování je často založeno na subjektivním rozhodování o rozpoznání chyby, byl každý text anotován dvěma anotátory a následně byla na vzorku (téměř 10 tisíc slov) měřena jejich shoda, tzv. koeficient kappu. Autorka podrobně popisuje průběh experimentů a shrnuje, pro které typy chyb byl vzorek malý a u kterých typů chyb se naopak prokázala nejednoznačnost, např. na rovině 1 autorka navrhuje oddělit pravopisné chyby od chyb typu **incor** a na rovině 2 rozdělit tag **lex** (chyba v lexiku a frazeologii) na další podtypy. Na základě tohoto testování shrnuje, jaké jsou příčiny mezianotátorské neshody: neporozumění teoretickému rámci, nedostatky v chybové taxonomii a ve způsobu práce anotátorů, osobnost anotátora a také okrajově víceznačnost jevů či externí, tzv. administrativní chyby. Z těchto důvodů autorka zdůrazňuje význam anotátorského manuálu a proškolení anotátorů.

Přestože velká část práce je spíše informační a zahrnuje mnoho výčtů (existující žakovské korpusy, manuál transkripce, anotační schéma, typologie chyb apod.), poskytuje dostatečný základ pro ty badatele, kteří se chtějí věnovat výzkumu žakovských korpusů, a velmi přínosné informace pro ty, jež korpusy budují. V bohemistice v současnosti existuje nedostatek studií týkajících se osvojování češtiny jako cizího jazyka či analýzy mezijazyka. Domníváme se proto, že tato práce dodává nezbytný přehled pro práci s rozsáhlými daty korpusu CzeSL a umožní aplikovat nové přístupy v disciplíně čeština jako cizí jazyk.

LITERATURA

AKCES – Akviziční korpusy českého jazyka. Dostupné on-line: <<http://akces.ff.cuni.cz/>>.

Korpus CzeSL-Plain. Dostupné on-line: <<http://ucnk.ff.cuni.cz/czesl-plain.php>>.

Korpus chyb. Dostupné on-line: < <https://nlp.fi.muni.cz/cs/KorpusChyb>>.

PALA, K. – RYCHLÝ, P. – SMRŽ, P. (2003): Text Corpus with Errors. In: *Text, Speech and Dialogue: Sixth International Conference, TSD 2003*. Berlin: Springer Verlag, 90–97.

ŠEBESTA, K. – ŠKODOVÁ, S. (eds.) (2012): *Čeština – cílový jazyk a korpusy*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Co je v ČNK nového V (Zprávy z Českého národního korpusu)

Václav Cvrček

Ústav Českého národního korpusu Filozofické fakulty UK v Praze

Vaclav.Cvrcek@ff.cuni.cz

Na začátku roku 2014 došlo k plánovanému oddělení stránek Ústavu Českého národního korpusu FF UK (adresa <http://ucnk.ff.cuni.cz>) a stránek projektu ČNK (adresa <http://www.korpus.cz>). Hlavním smyslem této změny bylo především vytvořit zcela nový portál pro práci s korpusy projektu ČNK, který by integroval informace a nástroje, které uživatel k práci potřebuje, a to zcela v novém grafickém i funkčním hávu.

Portál www.korpus.cz, který by měl integrovat všechny dosavadní nástroje a informace na jedno místo, je vyveden v nové grafické podobě, které se postupně přizpůsobují všechny jeho části. Pro lepší představu, k čemu může nový portál uživatelům být, můžeme uvést několik hlavních inovací.

Hlavní součástí portálu je korpusový vyhledávač **KonText**, který vznikl na základě dříve používaného programu NoSketch Engine. Vedle razantní proměny uživatelského prostředí nabízí řadu inovací, o kterých jsme informovali už dříve (podpora paralelních korpusů, interaktivní tvorba morfologických tagů, podpora zvukových nahrávek, snazší specifikace subkorpusů, jednotný způsob ukládání výsledků apod.). Aplikace KonText by postupně měla nahradit starší nástroje pro práci s korpusy ČNK – Bonito, Park (plánované ukončení podpory obou aplikací je v průběhu let 2014 a 2015), NoSketch Engine – a do budoucna se počítá s jejím dalším rozvojem.

Vedle rozhraní KonText portál www.korpus.cz integruje i další nástroje, které jsou v rámci projektu ČNK už delší dobu k dispozici:

- SyD – nástroj na synchronní i diachronní výzkum variant (v současné době se připravuje jeho aktualizace)
- Morfio – nástroj pro slovtvornou analýzu a analýzu morfologické produktivity
- KWords – nástroj pro analýzu diskurzu pomocí klíčových slov
- Park – nástroj pro práci s paralelními korpusy

Všechny tyto aplikace jsou dnes propojeny jednotným autentizačním systémem, který umožňuje jedno přihlášení pro všechny aplikace. Zároveň v této souvislosti postupně vzniká prostředí pro uživatele, které bude v budoucnu využito pro ukládání všech individuálních nastavení, zajímavých dotazů, výsledků atp.

Další významnou novinkou portálu je zveřejnění **Báze znalostí z korpusové lingvistiky** ve formě wikipedie. Součástí této Wiki jsou jednak informace o jednotlivých korpusech ČNK, dále pak návody a manuály pro práci s korpusovými rozhraními (v současnosti pouze pro KonText) a slovník základních pojmů korpusové lingvistiky. Forma wikipedie umožňuje jednak snadnou editaci a aktualizaci nabízených informací, ale také přehledné a jednoduché uživatelské rozhraní, v kterém se intuitivně hledá jakákoli požadovaná informace. Je třeba uživatele upozornit, že tento zdroj informací, který je přímo přístupný na adrese <http://wiki.korpus.cz>, není možné považovat za úplný a dokončený. Tvůrci korpusové wikipedie naopak předpokládají, že v průběhu času budou informace zde uvedené neustále aktualizovány a doplňovány.

Kompletní revize se dočkal i veřejný přístup ke korpusům pro neregistrované uživatele. Nově mohou tito – především náhodní – návštěvníci stránek www.korpus.cz hledat prostřednictvím textového pole umístěného ve středu stránek. Dotaz bude vyhodnocen v nástroji KonText, jehož funkcionality je ovšem pro neregistrovaného uživatele zúžena na minimum.

Popsané vlastnosti a funkce portálu www.korpus.cz, který má ambice stát se centrálním místem pro práci s korpusovými daty v ČR, jsou ovšem pouze iniciálním stádiem celého projektu. Do budoucna se počítá s několika rozšířeními. Mezi ty hlavní patří zřízení uživatelské poradny, která by měla ve formě internetového diskusního fora být platformou pro získání odborné pomoci při práci s korpusy, místem, kde bude možné ohlašovat chyby a požadovat nové funkce. Projekt ČNK by právě prostřednictvím této služby, jejíž spuštění je plánováno na květen roku 2014,¹ rád víc komunikoval s uživateli a vycházel vstříc jejich potřebám.

¹ Fórum již funguje (pozn. red.).

Pokyny pro autory

Redakce přijímá pouze původní, dosud nepublikované práce v češtině, slovenštině, angličtině nebo němčině. Pokud je anglický nebo německý příspěvek napsán nerodilým mluvčím, redakce autora vyzývá, aby svůj text nechal korigovat rodilým mluvčím-lingvistou.

Redakce žádá autory, aby své příspěvky ve formátu *.doc zaslali elektronicky na adresu **kg@ujc.cas.cz**. Zároveň je třeba na adresu redakce (**Korpus – gramatika – axiologie, Univerzita Hradec Králové, KČJL PdF, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové**) zaslat jeden anonymizovaný vytištěný exemplář.

Povinnou součástí příspěvku psaného v jakémkoli jazyce je anglický abstrakt v rozsahu 100 až 150 slov a klíčová slova v jazyce příspěvku a angličtině. U anglicky nebo německy psaných příspěvků o češtině žádáme též název, abstrakt a klíčová slova v češtině.

Základní struktura příspěvku:

- název příspěvku;
- jméno a příjmení autora;
- pracoviště, e-mailová adresa;
- anglický abstrakt, klíčová slova;
- text;
- reference

Úprava příspěvku:

- zejm. pokud chcete do textu vkládat tabulky či grafy, doporučujeme nastavit už pro rukopis velikost stránky A5, popř. užít písmo Cambria vel. 9 pro základní text, vel. 8 pro ostatní texty;
- v případě tabulek a grafů je třeba zohlednit černobílý tisk tisk časopisu (resp. tisk v odstínech šedi);
- příspěvek by měl být členěn na kapitoly (a event. subkapitoly); ty se označují čísly desetinné soustavy do maximálně čtyř číslic (1; 1.1; 1.1.2; 1.1.2.1); poté, je-li to nutné, lze užívat římských číslic (I, II) nebo písmen (A, a);
- doklady analyzovaných jevů je vhodné průběžně číslovat a číslo z obou stran uzávorkovat: (1); jednotlivé doklady se píší zkraje strany vždy v samostatném odstavci; pokud se jako doklad daného jevu uvádí několik vět (kvůli žánru, stylu, kontextu atp.), není nutno je číslovat, ale píší se v jednom bloku, shora i zdola vyčleněném z textu, jiným typem písma;
- doklady jsou na konci opatřeny citací zdroje; je-li doklad převzat z korpusu, stačí citovat tento korpus; má-li zavedenou zkratku, pak tuto zkratku, např. SYN2006pub;
- případná morfologická anotace příkladových vět by se měla dít v duchu pravidel Lipské konvence (Leipzig Glossing Rules).
- tabulky je třeba průběžně číslovat, opatřit názvem a umístit na stránce vlevo;
- poznámky jsou umístěny pod čarou;

- citace v textu: (Daneš, 1969, s. 86) / ...jak uvádí Daneš (1969, s. 86);
- úpravu referencí provádějte podle následujícího vzoru:

DUŠKOVÁ, L. (1984): Some contrastive notes on interrogative sentences in Czech and in English. *Philologica Pragensia*, 72–82.

BIRJULIN, N. A. – CHRAKOVSKIJ, V. S. (2001): Imperative sentences: theoretical problems. In: V. S. Chrakovskij (ed.), *Typology of Imperative Constructions*. München: Lincom Europa, 3–50.

ZIFONUN, G. – HOFFMANN, L. – STRECKER, B., et al. (1997): *Grammatik der deutschen Sprache*, Bd. 2. Berlin – New York: Walter de Gruyter.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek odmítnout nebo vyžádat jeho úpravu.

Příspěvky procházejí posouzením nejméně dvou nezávislých oponentů, kteří nejsou členy redakce.

Instructions for authors

The journal solicits only original, previously unpublished work. Articles can be written in Czech, Slovak, English, or German. Please be advised that if the article is written in a language that is not the author's native language, authors are asked to have their manuscript carefully checked by a native speaker.

Manuscripts should be submitted both electronically and in one hard copy. Please email the article as an attached file to the address **kg@ujc.cas.cz** and send one hard copy, without showing the author's name, to the postal address of the journal: **Korpus – Gramatika – Axiologie, Univerzita Hradec Králové, KČJL PdF, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové**. The printed copy should be written in Microsoft Word, font size 12 pts., line spacing 1.5, and with sufficient margins.

Each submission must be accompanied by an abstract of 100–150 words, written in English.

The file with the electronic submission should contain the following:

- submission title;
- author's first and last name;
- affiliation and the author's email address;
- abstract in English;
- text of the article;
- references.

Formatting guidelines

The paper should be divided into **sections** (and, possibly, **subsections**). These are numbered in a decimal system, up to four levels (e.g. 1; 1.1; 1.1.2; 1.1.2.1). If additional subsections are needed, use Roman numerals (I, II) or letters (A; a).

Attested examples should be numbered sequentially, by using numbers enclosed in parentheses: (1). Examples are not indented but each example forms a separate paragraph. If an example consists of multiple sentences (for stylistic, contextual, etc. purposes), they are written in one contiguous sequence, not as separate (and numbered) paragraphs. The examples should be separated from the main text by a single line and typed in a different font, preferably in Verdana, size 9 pts, single spaced.

Each example is accompanied by reference to its source. If the example is taken from an electronic corpus, it is sufficient to name the corpus; if the corpus has a standard abbreviation, use the abbreviation, e.g. ČNK.

Tables must be numbered and each table must be accompanied by a caption. Tables are left-justified.

Footnotes are numbered sequentially and placed at the bottom of the page.

Literature cited in the text: (Daneš, 1969, 86) / ... Daneš (1969, 86)

Bibliographic references are formatted as follows:

DUŠKOVÁ, L. (1984): Some contrastive notes on interrogative sentences in Czech and in English. *Philologica Pragensia*, 72–82.

BIRJULIN, N. A. – CHRAKOVSKIJ, V. S. (2001): Imperative sentences: theoretical problems. In: V. S. Chrakovskij (ed.), *Typology of Imperative Constructions*. München: Lincom Europa, 3–50.

ZIFONUN, G. – HOFFMANN, L. – STRECKER, B., et al. (1997): *Grammatik der deutschen Sprache*, Bd. 2. Berlin – New York: Walter de Gruyter.

The editors reserve the right to reject unsuitable submissions and to request revisions. Each submission will be reviewed anonymously by two reviewers, not by the journal's editors.

Objednávka

Objednávka časopisu Korpus - gramatika - axiologie				
Odběratel	Název instituce:			
	Dodací adresa:			
	Fakturační adresa:			
	IČO / DIČ / NIP / VAT number:			
	IBAN:			
BIC (SWIFT):				
Objednávám	- zasílání kusu/kusů počínaje číslem			
	- jednorázové zaslání čísla v počtu kusu/kusů			
	s úhradou v měně:	Kč	€	USD
Další informace pro dodavatele:				
Dodavatel	Název instituce: Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta			
	Adresa: Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, ČR			
	IČO: 62690094, DIČ: CZ62690094			
	Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., číslo účtu: 2733582/0800			
	IBAN: CZ65 0800 0000 0000 0273 3582			
BIC (SWIFT): GIBACZPX				
Datum:	Za odběratele:			
<p>Objednávku odešlete na adresu redakce: Korpus – gramatika – axiologie, Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, KČJL, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, nebo elektronickou formou na adresu: kga@ujc.cas.cz.</p> <p>Cena bude objednateli fakturována ve zvolené měně: 60 Kč/ks + poštovné a balné (vč. DPH), nebo 11 €/ks včetně poštovného, balného a bankovního poplatku (bez DPH), nebo 15 USD/ks včetně poštovného, balného a bankovního poplatku (bez DPH).</p>				

Order form

ORDER FORM for <i>Korpus – gramatika – axiologie</i>				
Subscriber	Institution:			
	Delivery address:			
	Billing address:			
	IČO / DIČ / NIP / VAT number:			
	IBAN:			
BIC (SWIFT):				
Ordering information	- regular delivery of copy/copies, starting with issue No.			
	- single issue No., number of copies			
	currency of payment:	Kč	€	USD
Additional information for distributor:				
Distributor	Institution: Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta			
	Address: Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, Česká republika			
	IČO: 62690094, DIČ: CZ62690094			
	Bank: Česká spořitelna, a.s.; Account no.: 2733582/0800			
	IBAN: CZ65 0800 0000 0000 0273 3582			
BIC (SWIFT): GIBACZPX				
Date:	Subscriber signature:			
<p>Order form should be mailed to: Korpus – gramatika – axiologie, Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, KČJL, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, or electronically to the following address: kga@ujc.cas.cz.</p> <p>The price on the invoice will be quoted in the currency selected by the subscriber: 60 Kč/copy + shipping and handling (incl. DPH), or 11 €/copy, including shipping, handling, and a bank transfer fee (without DPH), or 15 USD/copy, including shipping, handling, and a bank transfer fee (without DPH).</p>				